

Прилог 1**СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ**

Назив квалификације	ТРАНСПОРТНИ ТЕХНИЧАР У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ
----------------------------	--

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
КЛАСНОКС ¹ / ISCED-F2013	1041 Услуге транспорта
Ниво НОКС-а ²	4
Ниво ЕОК-а ³	4
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	4 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	- Формално образовање
Врста јавне исправе	- Диплома; - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил.

**РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ
ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА**

Проходност у систему квалификација	-Ниво 5 НОКС-а; -Ниво 6 НОКС-а (подниво 6.1 и 6.2); -Ниво 7 НОКС-а (подниво 7.1)
Занимање	4221.04 Службеник за продају путних карата 4221.06 Службеник на инфо-пулту 5112.02 Кондуктер у железничком саобраћају 3119.07 Техничар железничког саобраћаја
Стандард занимања ⁴	-

¹Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

²Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³Европски оквир квалификација (енг. European Qualification Framework)

⁴До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Транспортни техничар у железничком саобраћају са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, члан 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Транспортни техничар у железничком саобраћају

ИСХОДИ УЧЕЊА

Општи опис квалификације

Транспортни техничар у железничком саобраћају пружа информације о саобраћају возова и презентује железничке услуге различитим корисницима, те обавља и друге транспортно-комерцијалне послове у превозу робе и путника, као и организационе и техничке послове у оквиру транспортне и колске службе. Користи информациони систем железнице, апликативне софтвере, уређаје и друга средства за подршку при организацији, праћењу и обезбеђивању безбедног и уредног железничког саобраћаја.

Обучен је за: резервацију места у возовима и издавање возне и доплатне карте за унутрашњи и међународни саобраћај; израчунавање превозних трошкова код превоза робе, вођење свих потребних образца за пријем, отпрему и издавање робе, укључујући вођење образца у потражнорекламационом и царинском поступку; вођење станичне и робне благајне и припрему рачуноводствених евиденција (закључака и редовних обрачуна) за предају надлежном органу; надзор начина коришћења, исправности и чистоће кола путничких возова и организацију текућег одржавања кола, одржавање реда и безбедности путника у возу, као и обављање саобраћајно-транспортних послова возопратног особља у станици и на отвореној прузи.

Вешто комуницира у различитим контекстима и делотворно на најмање једном страном језику, активно доприносећи неговању културе изражавања; продуктивно примењује математичке моделе, техничка и технолошка знања и информационо-комуникационе технологије (ИКТ) у решавању проблема; ефикасно учи, усавршава се и развија своју каријеру; активно учествује у иницирању и реализацији пројекта који доприносе добробити заједнице и одрживом развоју.

Активно доприноси неговању толеранције, људских права и културне традиције и баштине у оквиру организације и у различитим социјалним контекстима; одговоран је према сопственом здрављу и спреман да се укључи у активности усмерене ка очувању окружења у којем живи и ради.

Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, транспортном техничару у железничком саобраћају омогућава запошљавање и даљи наставак школовања.

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> - Информисање и комуникација са корисницима железничких услуга у превозу робе и путника; - Припрема документације и вођење евиденција транспортно-комерцијалних послова у железничком превозу робе; - Припрема документације и вођење евиденција транспортно-комерцијалних послова у железничком превозу путника; - Учешће у техничком надзору и пословима у оквиру колске и транспортне службе; - Кључне компетенције⁵.
По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:	
Знања	<ul style="list-style-type: none"> – опише систем железнице, врсте возова и организацију саобраћаја железнице, те организацију превоза робе и путника; – наведе регулативу у делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају, као и међународне организације које се баве железничким саобраћајем; – објасни правила, принципе и начине остваривања пословне комуникације, те значај и карактеристике маркетинга услуга у саобраћају и транспорту; – разликује путничке тарифе и превозне исправе, начин њиховог попуњавања и издавања, као и начин контроле њихове исправности; – опише дужности и одговорности благајничког пословања, те поступке и документацију за вођење путничке и робне благајне; – објасни процедуру пријема прихода и система обрачуна свих путничких и робних благајни у станицама; – објасни својства робе, те поступке и евиденцију у вези са пријемом, превожењем и издавањем робе, као и поступке транспортне службе у вези са пријемом, складиштењем и издавањем робе из магацина; – опише поступке, документације и примену прописа у пословима царињења и железничке шпедиције; – наведе дужности возног особља у службеном месту и отвореној прузи; – разликује сигналне знаке сталних, преносних и ручних сигналса; – опише елементе материјала реда вожње;

⁵ На основу *Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу опште образовних предмета („Службени гласник РС”, број 117/13).*

Знања	<ul style="list-style-type: none"> – наведе техничко-експлоатационе карактеристике путничких возила и теретних кола; – опише поступке и прописане процедуре приликом пробе кочница, товарења, олиставања и пломбирања кола и маневрисања, те начине обележавања и евидентирање путничких возила, кола и товарног прибора; – опиše психолошке аспекте понашања човека у саобраћају, те значај и улогу људског фактора за безбедност у саобраћају; – опиše мере безбедности и заштите здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара и њихову примену у транспортној и колеској делатности железничког саобраћаја;
Вештине	<ul style="list-style-type: none"> – припрема средства за рад, укључујући потребне, строгоурачунате, продајне и обичне обрасце, жигове, тарифе и др.; – пружа информације корисницима о реду вожње и везама, промовише понуде различитих железничких услуга, те врши избор превозног пута и повластице у складу са потребама корисника; – опслужује картомате и пружа подршку путницима приликом коришћења картомата; – резервише места у возовима и издаје, на путничкој благајни или у возу, возне и доплатне карте за унутрашњи и међународни саобраћај применом различитих средстава наплате; – утврђује исправност возне карте и поништава је приликом издавања у возу; – врши исплату износа на основу неискоришћених превозних исправа; – води прописане евидентије о превозним исправама; – обрачунава приход и обавља благајничке послове путничке, робне и станичне благајне; – у прописаним обрасцима издаје: налог за накнадно плаћање, потврде при наплати износа штете причине на станицама, накнаде за споредне услуге, као и извештај о неправилностима у возу; – издаје строгоурачунате обрасце возопратном особљу и преузима остварени приход; – врши наплату контролних примедби; – израчунава превозне трошкове у унутрашњем и међународном транспорту робе;

Вештине

- обрађује документацију за пријем, отпрему и издавање робе, као и документацију у потражно-рекламационом и царинском поступку;
- спроводи поступке код посебних случајева у превозу робе пратећи стандардизована упутства и регулативу;
- саставља закључке, дневне и месечне обрачуна са станичном благајном и доставља рачуне надлежном органу, у предвиђеним роковима;
- организује и води евиденције о пријему, отпреми и складиштењу робе у магацину;
- поступа у складу са значењем сигналних знакова сталних, преносних и ручних сигнала и учествује у проби кочница и по потреби руководи/врши маневрисање;
- одређује састав воза, проверава исправност састава и попуњава путне листове и извештаје о саставу и кочењу воза;
- планира употребу кола, води евиденције о колима и задржавању кола у станицама;
- организује примопредају кола и врши надзор над утоваром и истоваром робе/пошиљака;
- пописује воз и саставља теретницу, те контролише измену састава воза и врши корекцију теретнице;
- надзире начин коришћења, исправност инвентара и чистоћу кола путничких возова и организује прање, чишћење и дезинфекцију кола;
- даје упутства приликом смештаја путника и брине о њиховој безбедности;
- предузима прописане мере у случају заустављања воза;
- припрема воз за отпрему;
- ефикасно примењује ИКТ за прикупљање података, у реализацији задатака и вођењу евиденција (мобилни POS терминали, картомати, електронско плаћање и др.);
- примењује начине управљања конфликтима и конструктивног решавања проблемских ситуација у раду и односу са путницима и пословним сарадницима;
- делотворно комуницира на матерњем и најмање једном страном језику у професионалном и ванпрофесионалном контексту, укључујући коришћење терминологије из делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају;
- ефикасно примењује мере безбедности и здравља на раду и заштите животне средине, као и заштите и пружања прве помоћи путницима;

Способности и ставови	<ul style="list-style-type: none"> - самостално, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове у складу с професионалним стандардима и нормативима у делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају; - ефикасно планира, организује време и сопствене, као и активности мање групе радника, пратећи извршење задатака према утврђеним роковима; - прилагођава се променама, уочава проблеме и учествује у њиховом решавању и у оквиру нестандардних послова, посебно у условима када је угрожена безбедност путника и сарадника; - увиђа значај благовременог одговора на уложене рекламије и упите корисника железничких услуга; - испољава љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, надређенима и корисницима железничких услуга; - коректно и професионално представља корисницима услуге железничког саобраћаја, поштујући права корисника услуга, норме и обавезе организације у којој ради; - испољава позитиван однос према уредности и безбедности у железничком саобраћају; - свестан је важности примене иновација у пружању услуга и прилагођавања на промене у радном процесу; - успешно управља процесом учења, унапређује своју каријеру и компетенције на основу сопственог искуства, сарадње са колегама и праћења иновација у делатности железничког превоза путника/терета и пратећих активности у саобраћају; - правовремено примењује новине у постојећим прописима и професионалним стандардима, укључујући транспортно-комерцијалне прописе; - испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности опреме, уређаја и средстава за рад које користи при обављању посла; - испољава иницијативност и предузимљивост у раду; - промовише вредности сарадње у професионалном и животном окружењу и доприноси култури уважавања и сарадње; - промовише принцип ефикасног коришћења енергије и одрживог развоја; - испољава одговоран однос према здрављу и заштити околине и спреман је да се на том пољу ангажује.
------------------------------	--

<p>Начин провере остварености исхода учења</p>	<p>Праћење развоја и напредовања ученика у достицању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.</p> <p>Оцењивање је описно и бројчано.</p> <p>Бројчане оцене ученика су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одличан (5), - врло добар (4), - добар (3), - довољан (2) и - недовољан (1). <p>Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.</p> <p>Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).</p> <p>Сумативно се оцењује на полуодишту, крају школске године и на стручној матури.</p>
---	---

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
<p>Квалификације реализатора програма</p>	<p>Одговарајуће образовање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2), а изузетно одговарајуће образовање - нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2), односно - средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања; <p>За наставника практичне наставе одговарајуће образовање</p> <ul style="list-style-type: none"> - нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци), уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.
<p>Организација надлежна за издавање јавне исправе</p>	<p>Средње стручне школе</p>